

РЕШЕНИЕ

№ 24

гр. Русе, 08.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Силвия Павлова

при участието на секретаря Димана Стоянова
като разгледа докладваното от Силвия Павлова Търговско дело №
20214500900241 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Иск с правно основание чл.95, ал.1 вр. чл.95г ЗАПСП.

Ищецът В. ИВ. Г., ЕГН *****, от гр.Русе, чрез пълномощник адвокат П.И., РАК, е предявил иск срещу ОУ „Иван Вазов“ гр.Русе. Твърди, че е художник по професия, член на Съюза на българските художници, председател на СБХ-Русе, член на Комисията по градски дизайн и реклама при Община-Русе. Твърди, че има богата творческа биография, разпознаваемо име е сред художниците в България и чужбина, участвал е в много национални и международни изложби, носител е на много престижни награди, през месец юли 2021г. станал носител на голямата национална годишна награда за карикатура на името на Д.Д.. Твърди, че работи по трудов договор като учител по изобразително изкуство от 1995г., а от 2010г. е учител по изобразително изкуство в ответното училище. Оценявайки творческите му способности, директорът на училището в периода 2012г.-2013г. В. П. му възложила изработването на тематични стенописи в сградата на училището, отчитайки значението им за учениците, създаване на по-добра среда и въздействието им върху образователния процес. Създал стенопис на дългия коридор на училищната сграда на първия етаж, като пред всеки кабинет има тематична композиция, съобразно предназначението на кабинета. Създаден

бил стенопис и на дългия коридор на втория етаж, също тематичен, както и на двата коридора на третия етаж-на тема „Русе“. Наред с тези стенописи, създал и такива в три учебни кабинета. В кабинет №105 по музика на първия етаж създал стенопис, фризова композиция с размери: дължина 5м., височина 1м., сюжет-изображения на музикални символи-нотен ключ, ноти, статив/поставка за ноти, пеещи птици, насекоми и цветя. В кабинет №228 изработил стенопис на тема „Сезони“, а в кабинет №230-на тема „Отворена книга“. Стенописите били изработени с поливинилацетатна боя, оцветители и фасаген-материали за работа на стена. Към м.юни 2021г. всички изработени стенописи били в отлично състояние, а въздействието им върху децата било много силно, отнасяли се към тях с респект и ги пазели, те имали обществено въздействие и значение. През периода от 2012г. и до момента в ответното училище не е имало друг учител по изобразително изкуство, нито други творци са създавали произведения на изобразителното изкуство-стенописи в него. При посещение на 17.06.2021г. в кабинет №105 видял, че там има няколко колеги, като две колежки боядисвали около стенописа. Попитал какво ще се случи със стенописа и само колегата В. отговорила, че е много трудно, защото се боядисва около рисунките, останалите запазили мълчание. На 22.06.2021г. преди обяд, един от учениците му го попитал какво става в кабинета по музика, нови стенописи ли ще прави. Отговорил, че няма да прави нови, но се притеснил и отишъл да види какво е състоянието на стенописа в кабинет №105. Там установил, че той е изцяло заличен с един слой боя, като все още рисунките прозират под нея, афектирал се и направил снимка. Следващите дни нямал сили да влезе в кабинета, но установил, че колеги, вероятно по възлагане на директора продължили да боядисват, и след като все пак влязъл, установил, че целия стенопис е заличен, поне с два слоя боя. Боядисването на стената станало по възлагане на директора от учители в училището. До момента директора не бил разговарял с него, не го е уведомявал, че планира да заличи творбата му, не му искал съгласие за това. Настоящият директор Т. Й. работи в училището от преди 2012г. и била запозната, че той е автор на стенописите. Причината за унищожаването на стенописите е сключен договор между училището и фондация „Лайт сорс“, по силата на който училището следва да предостави стена гладко ремонтирана и боядисана, на която ще се постави фототапет, като решението е той да се постави в кабинета по музика на стената, съседна на стенописа, но за да си

подхождат цветовете е разпоредено да се заличи стенописа, като се боядиса с боя, подхождаща на фототапета. След като констатирал заличаването на творбата си, изпратил на 29.06.2021г. уведомление до директора на ответника, до началника на РУО-Русе и до кмета на Община-Русе. Резултатът от уведомлението до директора било публично унижение пред колектива на училището с подигравателни думи, на оперативка, на която то било прочетено и коментар, че писмото е смехотворно и даже колегите, които са боядисали стенописа могат да искат авторски права за творбата си. С писмо от 02.07.2021г. ответникът му изпратил и писмено становище, с което не оспорва, че той е създател на стенописите, но оспорва, че те са произведение на изкуството и твърди, че ако е искал възнаграждение за труда си е трябвало да го направи, когато е рисувал творбите. С ново писмо до същите институции разяснил претенцията си, а по повод поведението на представляващия ответника подал сигнал до началника на РУО на 12.07.2021г., по който била възложена проверка. С писмо от 4.08.2021г. от началника на РУО бил уведомен, че проверката е извършена и е установено, че в училището се намират стенописи, изработени от него, както и този в кабинет №105 е заличен. Зачичаването на стенописа получило широк медиен и обществен отзвук, както и реакция на институциите, като в два броя на вестник „Утро“ били публикувани статии по този повод. Като творец, преподавател и човек получил подкрепата на свои колеги, родители и приятели. Независимо от това честта и достойнството му като творец и автор са сериозно накърнени, тъй като публично, арогантно и в пълно съзнание на извършеното било унищожено произведение на изкуството, не само без негово съгласие като автор, но и без да бъде уведомен и при явно незачитане и оспорване на авторските му права. Това поведение на ответника и представляващия го, сериозно накърняват авторските му права. При опита за доброволно решаване на спора като му бъде заплатено символично обезщетение от 3000лв., получил не само категоричен отказ, но и публично обидно отношение към творбата му, творчеството и личността му. Твърди, че създадените от него стенописи са обект на авторско право, съгласно чл.12, ал.1 ЗАПСП, налице е и хипотезата на чл.42, ал.1 с.з., тъй като липсва друга уговорка. Като носител на авторското право той има право съгласно чл.15, ал.1, т.5 ЗАПСП, да иска запазване на целостта на произведението и да се противопоставя на всякакви промени в него, както и на всяко действие, което

би могло да наруши законните му интереси и лично достойнство. Предвид факта, че произведението е унищожено, претендира за накърнено имуществено авторско право съгласно чл.15, ал.1, т.5 ЗАПСП, тъй като без негово съгласие е унищожено негово авторско произведение на изобразителното изкуство-стенопис. Отговорността за това е на ответника, когото поканил за заплащане на обезщетение на основание чл.95, ал.1 ЗАПСП, в размер на 3000лв., определено на основание чл.95а с.з. Претендира съдът да осъди ответника да му заплати сумата 3000лв., обезщетение за нарушено авторско право, изразяващо се в унищожаване на произведение на изкуството-стенопис, находящ се в стая №105 на ОУ“Иван Вазов“, без съгласие на неговия автор, ведно със законна лихва от 22.06.2021г. до окончателно изплащане на сумата. Претендира разноски.

С отговора на исковата молба ответникът оспорва основателността на иска. Оспорва твърденията в исковата молба, че директорът с действията си е допринесъл да бъде унищожено произведение на изкуството, сътворено от ищеца. Твърди, че рисунката в кабинет №105 се наложило да бъде създадена поради факта, че по стената имало пукнатини и за по-голяма естетика учителката по музика Г.а помолила ищеца да направи някакво оцветяване по свое усмотрение, с което неравностите да бъдат заличени. Никога до момента ищецът не е претендирал тази рисунка да е стенопис и да носи белезите на произведение на изкуството, нито са били заявявани авторски права от негова страна. Твърди, че рисунката няма белези на произведение на изкуството, тъй като ако ищецът претендира за това, то тя би следвало да е обозначена с подписа на създателя, какъвто липсва. Твърди, че ищецът не е рисувал сам стената в този кабинет, а са участвали и други учители. Твърди, че няма възлагане между училището и ищеца, няма никаква документация за такова. В конкретния случай инициативата за ремонта била на учителката по музика, на което предния директор не се противопоставил. Т.е. инициативата за т.нар. стенопис била на двама учители-по музика и по изобразително изкуство. Твърди, че няма договорни отношения между училището и автора на стенописа, ако изработката на т.н. стенопис била предмет на договорености, обективирани в писмен вид, би могло да се разсъждава върху хипотеза на непоискано съгласие от твореца за реставрация на произведение на изкуството. Сочи, че претенцията на ищеца, многобройните жалби и сигнали, създадената медийна шумотевица, целят да

компрометиран и злепоставят директора Т. Й.. Твърди, че ищецът не е член на Дружеството на художниците в гр.Русе, противно на твърденията в исковата молба, както и оспорва наличието на огромен авторитет и разпознаваемост като творец в област Русе.

С допълнителна искова молба ищецът счита, че няма оспорване, че той е изработил произведение на изкуството в стая №105, както и че това е станало със знанието и съгласието на предходния директор, твърди, че е работил безвъзмездно и не претендира възнаграждение за труда си. Поддържа твърдението, че независимо от начина на създаване на произведението и собствеността на сградата, върху стените на която е създадено, авторските права са негови. Сочи, че е член на СБХ със седалище в гр.София, твърди, че е разпознаваемо име в творческите, но и в образователните среди, а в учебник по Изобразително изкуство, издателство Просвета плюс, на стр. 19 е публикувана негова картина.

С отговора на допълнителната искова молба ответникът оспорва характеристиката на рисунката като стенопис и произведение на изкуството, както и знанието и съгласието на предходния директор. Твърди, че рисунката е създадена в сградата на учебно заведение, която е публична общинска собственост и своеволно оцветяване и претендиране за авторски произведения на изкуството, без да е получено разрешение по съответния ред, граничи с нарушения. Твърди, че директорът на учебното заведение взема решение как и по какъв начин ще се извършват ремонти, реконструкции, СМР и СРР, като за част от тях се изисква изрично съгласие на Общината. Оспорва твърдението, че правата върху рисунката са авторски, тъй като би следвало да има доказателства, че преди създаването ищеца следва да е заявил такава претенция.

Съдът с оглед събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

По делото е установено от представената служебна бележка №180/11.08.2021г., че ищецът В. ИВ. Г. е член на Съюза на българските художници и председател на Представителството на СБХ в град Русе. Той не членува в Дружеството на художниците в гр.Русе /л.34-писмо до ответника/. Установено е, че ищецът участва като член на разширения състав на Комисията по градски дизайн и реклама при Община Русе /заповед №РД-01-

1147/ 07.05.2021г. на Кмета на Община Русе-л.10/. Установено е, че негова картина е публикувана в Учебник по изобразително изкуство за 6 клас /л.40-42/. Установено е, че ищецът е притежател на дипломи, награди и сертификати от участие в международни изложби, както и като член на творчески екип /л.56-61/. Носител е на награда на Столична Община на името на Д.Д. за карикатура от 46 Национална изложба на карикатурата 2021. Установено е, че ищецът, в качеството на старши учител по изобразително изкуство, през месец декември 2012г. е награден от ОУ „Иван Вазов“ Русе, за издигане престижа на училището. Представена е писмена кореспонденция между ищеца и ответника, отговор на РУО-Русе по негов сигнал, публикации в местната преса. Не се спори, че материалите са предоставени от училището. Не се спори, че върху стената на кабинет №105 през 2012г. е нарисувана тематична композиция, която е била заличена през месец юни 2021г., чрез нанасяне на пласт боя.

От показанията на разпитаните по делото свидетели е установено следното:

Свидетелката П., директор на ответното училище през 2012 година установява, че ищецът работел като учител по изобразително изкуство. По негово предложение и след обсъждане с комисия, отговаряща за вътрешния и външен интериор на сградата, решили да освежат училището, да го направят по-уютно и да създадат по-трайна украса в сградата, която да служи поне 7-8 години, да е приемлива и да не се налага да се дават средства за непрекъснато обновяване. Към онзи момент украсата била на картони, които изнасяли и слагали в коридорите за чествания и празници. По предложение на ищеца направили стенописи на три етажа, като той направил стенопис на дългия коридор на първия етаж през лятото на 2012г. Преди началото на учебната година през 2012г. възникнала идея да се направи украса на кабинета по музика. Ищецът отишъл при нея, споделил визията си, която ѝ харесала, одобрила я и казала, че може да го направи. Предложеното било тематично свързано с предмета „Музика“, в проекта имало музикални инструменти, нотен ключ, партитура. Нямаło възражения и било харесано. Свидетелката приела проекта, учителката по музика, която ползва кабинета не възразила. Свидетелката разрешила, използвани били останали бои от стенописите на първия етаж, които училището било закупило. Знае, че ищецът рисувал в кабинета сам, не е виждала други лица да рисуват, когато минавала по първия

етаж, харесало и нарисуваното, което било готово на 15 септември. Установява, че до 2016 година работела в училището, до тогава стенописа съществувал и бил в добро състояние, цветовете не се били променили, защото боите били качествени. След това не е влизала в кабинет №105. През 2012г. Училищното настоятелство номинирало ищеца за високи резултати на негови ученици в международни и национални състезания и конкурси и бил награден с плакет за издигане престижа на училището, който му бил връчен пред родители. Стенописът, който ищецът направил в кабинет №105 се възприел много добре от ученици, родители и обществеността, тъй като там се провеждали избори. Бил сниман често и се харесал. Счита, че ищецът бил доволен от работата, която свършил. Научила от медиите, че стенописът е боядисан. Установява, че ищецът не е заявявал при рисуването, че това е обект на негово авторско право. Учителката по музика не е казвала, че стаята се нуждае от ремонт, нито е предлагала да ползват възможностите на ищеца. Установява, че докато ръководела училището изпълнявали проекти. При изготвяне на такива по интериора на училището искала съгласие на комисията към училището за интериорно изграждане. Всички проекти били публични, на учителски съвет всички били запознати с тях. Участвали и в европейски проекти, по нейно време била сменена дограмата. Многократно със собствени средства на училището се боядисвали коридори, кабинети, всяка година по 4-5, като нищо не било заличавано, освежавали и ремонтирали с фирма, не си спомня между 2012-2016г. кабинет №105 дали е боядисван.

Свидетелката П. работела през 2012 година като старши учител начален етап в ответното училище, преподавала почти по всички предмети, без музика. Преподавател по музика била г-жа И. Г.а, която работела в кабинет №105-по музика. В този кабинет се провеждали часовете на учениците от прогимназиалния етап-от V до VII клас, там се провеждали и заниманията на вокалната група, които Г.а водела. През 2012г. в кабинета по музика ищецът изрисувал стената вляво от вратата, не може да даде становище за състоянието на кабинета в техническо отношение, знае, че били правени козметични ремонти. Според нея кабинетът имал нужда от освежаване от естетическа гледна точка. Стенописът, който ищецът нарисувал представлявал фризова композиция почти на цялата стена, около 5м. дължима и 1 м. височина, като сюжет-били изобразени музикални

символи, ключ сол, пеещи птици, ноти, било цветно, пъстро и интересно като изображение, като хармония на стената. Това станало преди началото на учебната година, била в училището, ищецът сам изрисувал стената, нямал помощници. До 2021г. стенописът бил в стаята, не бил подлаган на корекции, нито реновиран или реставриран, тъй като бил достатъчно запазен. Всички колеги знаели кой е нарисувал стенописа-ищеца и това не било оспорвано във времето. Учениците също били уведомени и се вълнували, на тях им допадала тази визия, защото тя била нова за училището и било поставено начало на естетизиране на средата. Не знае дали след 2012 година е боядисван изцяло кабинета. Предвид пандемията и условията, в които работели, г-жа Й. /настоящ директор/ създала група във „Вайбър“ в която учителите комуникирали. Там тя писнала съобщение, че две училища работят по проект „Обичам моето училище“, запознала ги с целта на проекта-декориране на пространството и естетизиране на средата и поискала мнението им дали искат да участват и биха ли се включили в проекта с труд, материали и помощ. След дебат в групата, можи би месец юли 2020г., имало колеги „за“, „против“ и такива, които не изразили мнение. В същата „Вайбър“ група Й. ги уведомила, че е взела решение да работят по проекта, въпреки че имало 6 несъгласни колеги. Този проект предлагал естетизиране на работната среда-поставяне на фототапети в класните стаи. Проектът бил изпълнен в стая №105-бил поставен фототапет на стената и заличен стенописа на ищеца. Ищецът разбрал за заличаването от ученици, в коридора, защото всички били останали с впечатление, че той ще бъде запазен. Учениците го питали дали ще рисува нови стенописи. Тогава с ищеца влезли и видели колеги, които работят по боядисването на стената, стенописа все още не бил заличен, това станало няколко дни по-късно. На въпрос на ищеца какво ще се случи със стенописа, от работещите там по боядисването учители-В., И. и Д., една от колежките отговорила, че трудно се боядисва около самите орнаменти и изображения. Тапета бил поставен, а стената – боядисана, за да е в тон с него. Проектът се осъществява с усилията на учители, определени от г-жа Й., виждала е колеги да изнасят мебели, шпакловат, боядисват. След като видял какво се случва със стенописа, ищецът бил силно афектиран и огорчен от гледката. Споделил с колеги от по-близкото си обкръжение, своето огорчение и обидата, която чувства като автор, творец и най-вече като учител, защото това се случило пред децата. Бил много разстроен. Знае от ищеца, с когото са

в приятелски отношения, че е подал няколко дни по-късно уведомление до г-жа Й., че той е автор на това произведение на изкуството-стенопис, че не е питан и не е давал съгласие за унищожаването му. Няколко дни по-късно на оперативка Й. изчела текста на уведомлението и коментирала според своите представи за авторски права, публично, пред целия колектив. Коментарът бил засягащ ищеца, който също присъствал. Такъв коментар би бил обиден за всеки, вкл. и за свидетелката като преподавател. Коментарът бил, че и колегите, които сега са боядисали стената могат да потърсят авторски права след години. Установява, че на табло в училището, за изявени учители, ученици и общественици, одобрено и направено от предишното ръководство, което вече не се обновява, има снимка с плакет на ищеца за професионални успехи за 2012 година. Видяла, че от предния ден снимката на ищеца не е на таблото. Не знае колко от колегите са били против проекта, защото нямало дискусия и гласуване, по твърдения на г-жа Й. 6 човека били против. Установява, че през 2012 година никой не е оспорвал, че ищецът е автор на стенописа, нито това, което се случва, нито това, което е създадено. Работела е по много проекти в училището, установява, че следва да се спазват параметрите му. Координатор на проекта „Обичам моето училище“ е Й.К.-преподавател по математика и информатика. В момента във всички стаи са сложени фототапети.

Свидетелката Л., работела в ответното училище през 2012 година като начален учител и понастоящем, знае от колеги, че през 2012 г. в кабинет №105 работела Р., но не знае дали е бил по музика. Сега този кабинет не е по музика, а там учат седми клас, с дистанционно обучение. Знае, че през 2012 година имало дупки по стените и за да се закрият те, трябвало да се нарисуват ноти, славеичета и т.н. Виждала го после, като ходила при колежката по музика. Не знае кога са рисувани и от кого, знае за разкрасяване на коридорите, не се сеща за кабинета. Г-жа П. казала, че е виждала така изрисувани училища и предложила да се нарисуват рисунки в коридора, за да се поукраси и освежи училището, защото времената били по-тежки, трудно се привличали ученици. При украсяването на училището-коридора на първия етаж, ищецът очертавал силуетите, очертанията на рисунките, а всички се включвали да оцветяват там, така както е заложил той-той мацвал къде с какъв цвят трябва да се оцветява и те довършвали. Свидетелката рисувала малко, може би два дни. Не е рисувала в кабинет №105. В момента има

проект „Обичам своето училище“, който се изпълнява с помощта на хората, които работят по него, фондация, родители и учители. Учители помагали физически да се направи нещо, много от тях боядисвали. Боядисани са стаите на първия етаж, били сложени тапети, свързани с образованието, с литературата, в компютърния кабинет бил с техническа насоченост. В кабинет №105 тапетът бил нещо бледо, отзад с нотички. Сега стаята изглежда по-добре, защото била много разбита, имало и влага. Счита, че от както била изрисувана от ищеца, стаята не е била боядисвана. Дупките били от табла, получавали се по-големи отвори от наслоена боя и се пука. Видяла ги, били по цялата стена отстрани, особено в дъното, задната стена била разбита, защото имало наводнение. Стенописът или каквото е, не може да го определи, бил на лявата стена. Счита, че всички взели решение да работят по проекта.

Свидетелката Г.а-дългогодишен учител по музика в училището, установява, че през 2012 г. също работела там, в кабинета по музика на първия етаж-стая №105. Тази стая от 1982г. до преди две години винаги била кабинет по музика. Преди десетина години колежка от началния етап била в кабинета за един учебен срок, била поставила табла и цялата стена била надупчена от гвоздеи. Когато през м.септември започвали, свидетелката извикала общия работник Мартин да заличи тези следи от гвоздеи, което той направил. След това извикала ищеца да и покаже как да боядиса стената, за да стане като другите стени, тъй като имало останала боя. Той казал, че същия цвят никога няма да може да се докара, защото някои от цветовете вече са избледнели и предложил да и нарисува нещо. Ищецът нарисувал на стената, на която били дупките, почти от вратата до края, различни животни и инструменти. Нарисуваното от ищеца създавало атмосфера в кабинета, тя и децата го харесвали. Не знае какво е говорено с директора. Когато ищецът започнал рисунката тя присъствала, но впоследствие-не. Не знае дали му е помагал някой. По същото време се правел ремонт и в коридора, знае, че там се включвали и начални колежки, тя не е участвала. Установява, че от миналата година училището работи по проект за промяна на сградата. В кабинет №105 и на целия първи етаж се направила промяна във връзка с този проект. В кабинета е поставен фототапет. Докато било кабинет по музика нямало и дракотина по нарисуваното, тъй като се пазело. Счита, че ако рисунката и фототапета се били съчетали, щяло да стани грозно и кичозно. Не

е чувала ищецът да е имал претенции за авторско право. След като започнал ремонта и бил боядисан стенописа му, той реагирал, защото в началото всички били с впечатление, че фототапета ще бъде наложен в която и да е стая, и нищо друго по стените няма да се пипа. Когато станало ясно, че това е немислимо и няма как да стане, тъй като рисунката фототапета не вървят, ищеца реагирал негативно. Децата харесвали стаята, но има млади хора, те искат нови неща. Присъствала един път, когато ищеца изказал негативната си реакция.

С оглед така установената фактическа обстановка, съдът прави следните изводи:

Съгласно чл. 3, ал.1 ЗАПСП, обект на авторското право е всяко произведение на литературата, изкуството и науката, което е резултат на творческа дейност и е изразено по какъвто и да е начин и в каквато и да е обективна форма, като в т.5 са посочени: произведения на изобразителното изкуство, включително произведения на приложното изкуство, дизайна и народните художествени занаяти. Обектите на авторско право са изброени неизчерпателно в текста. Според чл. 5 ЗАПСП носител на авторското право е авторът - физическо лице, в резултат на чиято творческа дейност е възникнало произведението. Авторското право възниква от момента на създаването на определено произведение на литературата, изкуството и науката, от който момент произведението е обект на закрила. В чл. 6, ал.1 от с.з. е посочено, че до доказване на противното, за автор на произведението се смята лицето, чието име или друг идентифициращ знак са посочени по обичайния за това начин върху оригинала на произведението, копия или екземпляри от него и/или техните опаковки. Според § 1, ал.1 ДР ЗАПСП, носителят на авторското право, както и лице, на което е отстъпено изключителното право за използване на произведение, закриляно от този закон, могат да поставят на подходящо място върху екземплярите от произведението латинската буква "С", заградена в кръгче, пред своето име или наименование и годината на разгласяването. В чл. 15, ал.1 е посочено, че авторът има право: 1. да реши дали създаденото от него произведение може да бъде разгласено и да определи времето, мястото и начина, по който да стане това, с изключение на обектите по чл. 3, ал. 1, т. 4, 6 и 8, при които това право се уговаря по договор; 2. да иска признаване на неговото авторство върху произведението; 3. да реши дали произведението му да бъде разгласено

под псевдоним или анонимно; 4. да иска името му, псевдонима му или друг идентифициращ го авторски знак да бъдат обозначаваани по съответния начин при всяко използване на произведението; 5. да иска запазване на целостта на произведението и да се противопоставя на всякакви промени в него, както и на всяко друго действие, което би могло да наруши законните му интереси или личното му достойнство; 6. да променя произведението си, ако с това не се нарушават права, придобити от други лица; 7. на достъп до оригинала на произведението, когато то се намира във владение на друго лице и когато това е необходимо с оглед упражняване на неимуществено или имуществено право, предвидено в този закон; 8. да спре използването на произведението поради промени в убежденията си, с изключение на реализираните произведения на архитектурата, като обезщети за претърпените вреди лицата, които законно са придобили правото да използват произведението. Съгласно чл. 95, ал.1, който наруши авторско право, сродно на него право или друго право по този закон, дължи обезщетение на носителя на правото или на лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване. В ал.2 е посочено, че обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от нарушението, а в ал.3, че при определяне размера на обезщетението съдът взема предвид и всички обстоятелства, свързани с нарушението, пропуснатите ползи и неимуществените вреди, както и приходите, реализирани от нарушителя вследствие на нарушението. В ал.4 се сочи, че съдът определя справедливо обезщетение, което трябва да въздейства възпиращо и предупредително на нарушителя и на останалите членове на обществото. Чл. 95а, ал.1 постановява, че когато искът е установен по основание, но няма достатъчно данни за неговия размер, ищецът може да иска като обезщетение: 1. от петстотин до сто хиляди лева, като конкретният размер се определя по преценка на съда при условията на чл. 95, ал. 3 и 4, или; 2. равностойността на предмета на нарушението по цени на дребно на правомерно възпроизведени екземпляри.

От събраните по делото доказателства е установено, че ищецът-учител по изобразително изкуство в ответното училище е нарисувал на стена в стая №105 на първия етаж на същото, ползван за кабинет по музика, птички, ноти, пчелички, ключ сол, петолиние и други, подходящи за онагледяване на преподавания предмет, през лятото на 2012г. /месец септември/. Безспорно е, че това е станало със съгласието на директора на училището към онзи момент,

с материали на училището, като договор не е сключван, не е заявена от ищеца и претенция за авторско право към онзи момент. Установено е също така, че през месец юни 2021г., нарисуваното от ищеца на стената на стая №105 е боядисано с боя и е заличено, с оглед необходимостта стената да е в един цвят, подходящ на фототапет, който е поставен на съседната стена. Фототапети са поставени и в други учебни стаи, по проект, в който училището е участвало.

Безспорно е установено, че ищецът е художник, член на СБХ и председател на представителството на СБХ в гр.Русе, носител е на множество награди от участия в изложби в България и чужбина, участва в разширения състав на Комисията по градски дизайн и реклама при Община Русе.

За да бъде закрилян един обект на авторско право, той следва да съдържа следните основни белези според чл.3 ЗАПСП : да е произведение; то да е резултат на творческа дейност; да е изразено в обективна форма. В закона не е дадена дефиниция на понятието произведение. Понятието произведение се съдържа в чл.2, буква „а“ и чл.3, §1 и чл.4§1 от Директива 2001/29/ ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество, но легално определение няма в нея или в друг източник на правото на ЕС. Съдебната практика на правото на ЕС еднозначно сочи, че авторско-правната защита обхваща оригиналните изразени резултати от творческа дейност, като не е достатъчно едно произведение само да е резултат на човешка дейност. Не е достатъчно и само вложенето на труд от автора и негови умения. Необходимо е създателят чрез вложените труд и умения да изрази творческите си способности по оригинален начин и така да остави своя „индивидуален отпечатък“ върху произведението. Т.е., за да бъде признато за произведение и да получи авторска защита, то трябва да е в резултат на творческо, интелектуално усилие, а не на формална рутинна работа. Произведението трябва да е изразено в обективна форма, която е необходима за точното и обективно идентифициране на конкретното произведение от другите произведения. Ако разграничаването на произведението от други произведения не може да стане по обективни признаци, а единствено от субективни усещания и впечатления, то не са изпълнени и изискванията за обективна форма на произведението, което да

обоснове предоставяне на авторско-правна закрила. Възможността за достатъчно прецизно и обективно идентифициране на произведението, оттам и на обхвата на авторско-правната му закрила обаче е задължителна, за да се зачете принципът на правната сигурност в интерес на носителя на авторското право и най-вече на трети лица.

Разгледано през призмата на горепосоченото, съдът намира, че нарисуваното от ищеца не е обект на авторско-правна закрила, тъй като не притежава посочените белези, в частност, този да е произведение на изкуството и да е изразено в обективна форма. Липсват доказателства нарисуваното от ищеца на стената на стая №105 да изразява по оригинален начин неговите творчески способности, нито да носи негов индивидуален отпечатък. Липсват такива и относно изпълнението на изискванията за обективна форма. От показанията на свидетелите, както и от приложената на л.12 снимка, се установява, че нарисуваните фигури /музикални символи, пеещи птици/, по-скоро могат да се приемат като рутинна негова работа, която не носи посочените белези. Ето защо съдът намира, че не се касае до произведение на изобразителното изкуство по смисъла на чл.3, ал.1, т.5 ЗАПСП и същото не подлежи на закрила от закона. Съдът не обсъжда дали нарисуваното е стенопис или рисунка, доколкото това не е релевантно, а посоченото по-горе относно това дали нарисуваното е произведение на изкуството извежда от събраните по делото доказателства, които обсъжда в тяхната съвкупност. Съдът счита, че установеното обстоятелство, че ищецът е утвърден художник, с богата творческа биография, носител на множество награди, не е означава, че нарисуваното от него, което не носи посочените белези, е произведение на изкуството, което да е изразено в обективна форма. Каква е причината за създаването на рисунките е без значение за спора, предмет на делото.

За пълнота, макар да няма отношение предвид приетото, следва да се отбележи, че тезата на ищеца за приложимостта на чл.41 ЗАПСП, е несъстоятелна. Нарисуваното не е създадено в рамките на трудовото правоотношение, тъй като ищецът няма такова трудово задължение. Същото, както бе посочено, е създадено в рамките на дадено устно съгласие от директора и с оглед подобряване на средата в училището. Всички разпитани по делото свидетели са дали еднопосочни показания в този смисъл, а именно, че нарисуваното е станало със съгласието на директора, както и че резултата е

бил харесван от учителите и учениците.

Следва да се отбележи, че показанията на двете групи свидетели в останалата им относима към спора част, навеждат на извод за налична ситуация на разделение на мнението на учителите по отношение вземането на управленски решения в ответното училище. Това обаче не е предмет на делото.

По така изложените съображения, съдът намира, че претенцията на ищеца за заплащане на обезщетение за нарушено авторско право се явява неоснователна, поради което следва да бъде отхвърлена.

В тежест на ищеца са направените от ответника разноси по делото в размер на 600лв., тъй като не са налице доказателства, че адвокатското възнаграждение е с включено ДДС.

По изложените съображения, Окръжният съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иск на В. ИВ. Г., ЕГН *****, от гр.Русе против ОУ „Иван Вазов“ гр.Русе, за заплащане на сумата 3000лв., представляваща обезщетение за нарушено авторско право, изразяващо се в унищожаване на произведение на изобразителното изкуство-стенопис, находящ се в стая №105 на ОУ „Иван Вазов“ гр.Русе, като неоснователен.

ОСЪЖДА В. ИВ. Г., ЕГН 70051888280, да заплати на ОУ „Иван Вазов“ гр.Русе, сумата 600лв. разноси по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Апелативен съд-гр.Велико Търново.

Съдия при Окръжен съд – Русе: _____